

Vergaderjaar 2020–2021

32 623

Actuele situatie in Noord-Afrika en het Midden-Oosten

Nr. 314

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 januari 2021

Met deze brief geef ik uitvoering aan een aantal toezeggingen gedaan tijdens het Algemeen Overleg op 2 november 2020 (Kamerstuk 32 623, nr. 311) en het Voortgezet Algemeen Overleg van 11 november 2020 (Handelingen II 2020/21, nr. 23, VAO «Niet-letale steun» aan niet-statelijke, gewapende groepen in het buitenland) over het advies van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) en de Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken (CAVV) over het leveren en financieren van «niet-letale steun» (NLA) aan buitenlandse, niet-statelijke gewapende groepen en de kabinetsreactie op dat advies. Het betreft toezeggingen naar aanleiding van vragen van het lid Sjoerdsma (D66) die zien op de vraag hoe in andere landen, in het bijzonder in het Verenigd Koninkrijk en Duitsland, de advisering op internationaalrechtelijk gebied is ingebed. Daarnaast reageer ik hierbij op welke wijze het kabinet voornemens is te voldoen aan de aangehouden motie van uw leden Karabulut en Van Oijk (Kamerstuk 32 623, nr. 306), waarin mij is verzocht te garanderen dat ik ook in de toekomst op korte termijn en ongevraagd kan worden geadviseerd en dat deze adviezen automatisch ook direct aan de Kamer worden gezonden.

Inbedding interne advisering op internationaalrechtelijk gebied

Uit een overzicht van de Raad van Europa (RvE) blijkt dat de inbedding van de internationaalrechtelijke advisering in de RvE-lidstaten vrij divers is, evenals de directe toegang tot de betreffende bewindspersoon¹.

In het Verenigd Koninkrijk is de «intern» adviseur op internationaalrechtelijk gebied tevens Hoofd van de Directie juridische zaken (*Legal Directorate of the Foreign Commonwealth & Development Office*). Deze adviseur mag de Britse Minister van Buitenlandse Zaken rechtstreeks

¹ <https://www.coe.int/en/web/cahdi/organisation-and-functions-of-the-office-of-legal-counsel>

gevraagd en ongevraagd advies verlenen. Intern juridisch advies is vertrouwelijk (*legally privileged*) en wordt niet verstrekt aan het parlement. In het Verenigd Koninkrijk kan de regering een beroep doen op een juridische functionaris (*Attorney-General*) met de eindverantwoordelijkheid voor de juridische advisering aan de regering.

In Duitsland is de «intern» adviseur op internationaalrechtelijk gebied tevens Hoofd van de Directie juridische zaken (*Die Rechtsabteilung des Auswärtigen Amts*). Deze adviseur verleent de Duitse Minister van Buitenlandse Zaken alleen desgevraagd rechtstreeks juridisch advies. Interne juridische memoranda worden als zodanig niet verstrekt aan het parlement, maar desgevraagd wordt de inhoud van deze interne juridische memoranda weergegeven in een speciaal voor dat doel geschreven advies over het desbetreffende onderwerp.

In Nederland is het Hoofd van de Afdeling internationaal recht van mijn ministerie tevens intern adviseur op internationaalrechtelijk gebied. Deze adviseur, en zijn plaatsvervanger, kan mij rechtstreeks gevraagd en ongevraagd advies verlenen.

Inbedding externe advisering op internationaalrechtelijk gebied

Ten aanzien van onafhankelijk extern juridisch advies heb ik u tijdens het AO van 2 november 2020 toegezegd om met CAVV in overleg te treden over hun adviesrol. Deze toezegging heb ik herhaald tijdens het VAO op 11 november 2020. Tijdens dit VAO hebben de leden Karabulut en Van Oijk een motie voorgesteld op dit punt (Kamerstukken 32 623, nr. 306). Daarin wordt mij gevraagd te garanderen dat ik ook in de toekomst op korte termijn en ongevraagd kan worden geadviseerd en dat deze adviezen automatisch ook direct aan de Kamer worden gezonden. Deze motie is aangehouden.

Bij brief van 12 november 2020 heb ik aan de CAVV de vraag gesteld wat deze nodig zou hebben om op korte termijn, objectief en ongevraagd te adviseren. Het antwoord op mijn brief ontving ik op 14 december 2020 en voeg ik als bijlage bij deze brief². In deze brief zet de CAVV uiteen wat zij nodig acht om op korte termijn en objectief te kunnen adviseren op verzoek van het kabinet of het parlement, en daarnaast eventueel ongevraagd advies uit te brengen.

Ik heb besloten tegemoet te komen aan het verzoek van de CAVV om meer onafhankelijk te worden ingebed binnen het ministerie. Daarnaast heb ik besloten conform het voorstel van de CAVV te voorzien in voldoende ondersteuning door een inhoudelijk secretaris alsmede in voldoende secretariële ondersteuning. Ook zal de onkostenvergoeding worden verhoogd om beter recht te doen aan de omvang van de werkzaamheden van de CAVV. Tenslotte heb ik besloten een extra lid te werven voor de CAVV om tegemoet te komen aan de wens van de CAVV om het aantal leden uit te breiden. De CAVV heeft voorgesteld het aantal uit te breiden naar twaalf leden, maar het aantal van tien is overeenkomstig kabinetsbeleid de maximale omvang van adviescommissies (Kamerstuk 32 500 III, nr. 11, blz. 2 en Kamerstuk 28 101, nr. 11, blz. 3). Verder ben ik voornemens te voorzien in een onafhankelijke voordracht van kandidaten voor de CAVV. Dit past in het beleid van de regering om

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

de werving, selectie en voordracht van kandidaten door onafhankelijke personen te laten plaatsvinden via een eerlijk, transparant en consistent proces.

De Minister van Buitenlandse Zaken
S.A. Blok